

Ernst Rolf – 1920-talets idol

En kort levnadsbeskrivning

Vem var Ernst Rolf?

Den 20 januari 1891 föddes Ernst Ragnar Johanson i en liten gård i hörnet av Styraregatan och Berghauptmansgatan i stadsdelen Elsborg nära gruvan i Falun. I familjen kallades han Ragnar. Under artistnamnet Ernst Rolf blev han så småningom en av de mest populära underhållningsartister som har funnits i Sverige. Han hade publik av alla åldrar, från tonåringar till deras far- och morföräldrar och hans glada melodier lever fortfarande kvar som allsånger i alla möjliga festsammanhang: Ju mer vi är tillsammans, Bättre och bättre dag för dag, Det är grabben me´ chokla´ i...

Birger och Ragnar.

Barndomen och ungdomen

Att Ragnar var musikalisk märktes tidigt. Fem år gammal började han sjunga inför publik, ackompanjerad på piano av sin tioårige bror Birger.

År 1905 flyttade familjen till Västerås. På hösten 1906 började Ragnar arbeta hos postorderfirman Åhlén & Holm i Insjön. Där blev han bekant med tryckeriföreståndaren Ragnar Åkerblom, som även skrev lokalrevyer och uppträdde som bondkomiker. Ragnar Johanson blev nu hans partner i artistduon Hammarlund & Schröder.

På turné som vissångare och bondkomiker

Snart insåg Ragnar att det var artistlivet han ville ägna sig åt. Redan 1907 slutade han sin anställning, bytte namn till Ernst Rolf och började turnera som skådespelare och vissångare runt om i Skandinavien. Under de första åren bestod repertoaren mest av bondkomik och andra glada visor, som han framförde iklädd kostym, folkdräkt eller bondpaltor och beväringask.

Ernst Rolf i "folkdräkt" på 1910-talet.

Fenixcabareten

Så småningom förfinades repertoaren. Efter att ha gjort succé på Berns i Stockholm blev Ernst Rolf 1917 ledare för Fenixcabareten. Där kunde man äta, dricka och samtidigt lyssna på musik och diktuppläsning. Den musik som spelades och sjöngs var till största delen engelsk music hall-musik. Ernst Rolf bytte slutgiltigt ut sina bondkomikerkläder mot smoking och frack och sjöng eleganta kupletter. Utländska gästartister engagerades. Cabareten blev den första riktiga milstolpen i Ernst Rolfs karriär.

Ernst Rolf på Fenix.

Rolfs revyer

Från och med 1920 satte Ernst Rolf upp egna revyer, i en modernare stil än vad som tidigare funnits i Sverige. Han hämtade inspiration från England, Tyskland, Frankrike och USA och ville gärna lansera den nyaste musiken från dessa länder. Många amerikanska storschlager på den tiden kom till Sverige tack vare Rolf. Han tog också gärna hit stora, världsberömda orkestrar. Han var en av de första som introducerade jazzmusiken i Sverige. Revyerna var jättestora, ofta med över 100 medverkande och med dyr specialbeställd dekor och fantasifulla scenkläder. Ingen annan i Sverige har vågat satsa på så stora produktioner som han.

Det som framför allt kännetecknade en Rolfrevy var tre saker: bländande dekor, förstklassiga artister och medryckande musik. Det skulle alltid vara det bästa som gick att få tag på. Ernst Rolf hade en osviklig förmåga att hitta melodier som slog. Dessutom kunde han framföra dem på ett sätt som berörde var och en i publiken. Många som såg honom på scenen har sagt: "Det kändes som om han sjöng bara för mig".

Många av Sveriges mest kända artister och skådespelare var engagerade hos Ernst Rolf i början av sin karriär, t. ex. Zarah Leander, Edvin Adolphson, Edvard Persson och Fridolf Rhudin.

Ernst Rolfs popularitet ökade ytterligare genom att han gärna ställde upp i ideella sammanhang, som hejklacksledare vid fotbollsmatcher på Stockholms stadion, i boxningsmatcher, penninginsamlingar och liknande för välgörande ändamål.

Tevärmarevisan ("I min blommiga blå krinolin") var ett av de mest påkostade revynumren 1923.

De sista åren

På idolbilderna från revytiden framstår Ernst Rolf som en glad och bekymmerslös revycharmör. Verkligen var åtminstone delvis en annan. Alla revyerna gick med förlust och ibland hotade konkurs. Hans tre äktenskap havererade.

Ernst Rolf avled på juldagen 1932 av lunginflammation efter att ha försökt ta sitt liv genom att hoppa i vattnet vid sin sommarvilla på Lidingö. Han blev bara 41 år gammal men var redan en legend i hela Skandinavien. På begravningsdagen kantades begravningsstågets väg av över 60.000 sörjande. Graven på Norra kyrkogården i Stockholm besöks fortfarande då och då av beundrare som lägger ner en blomma till revykungens minne.

Familjen

Ernst Rolf var gift tre gånger. Tillsammans med första hustrun, den norska generalsdottern Margit Strugstad, hade han sonen Sven-Eric och dottern Aniti. I andra äktenskapet med konstnärinnan Gueye Wetterstrand föddes sonen Lars, konstnär med bl. a. utsmyckning i offentliga miljöer som specialitet. Med sin tredje hustru skådespelerskan Tutta Rolf fick Ernst Rolf sonen Tom, så småningom Oscarsbelönad "film editor" i USA.

Ernst Rolf och Falun

Trots att familjen flyttat till Västerås och Ernst Rolf som vuxen bott mest i Stockholm, räknade han hela livet Falun som sin hemstad. Varje gång han kom hit på turné, besökte han sitt födelsehem. Sommaren 1985 öppnades huset för allmänheten och blev Ernst Rolf-gården. Där finns en utställning om hans liv och karriär. För den som vill fördjupa sig ytterligare finns en stor Ernst Rolf-samling i Falu stadsbiblioteks arkiv.